ידה גופיה מי קניא ליה. וא"ת מצרה נמי לא קניא ליה גופיה אלא פירי * וי"ל כיון דקנוי לו לפירא הוי כאילו קנוי לו גוף האילן אבל מעשה ידיה מעלמא קאתו ועוד דאילן קנוי לו בעל כרחה של אשה אבל ידיה אינם קנויים לו על כרחה דיכולה היא לומר איני ניזונית ואיני עושה:

ותיזיל איהי ותיחוד ותפתח. פירש רש"י לפי שהגט אסור לטלטל ולמוסרו לה אף על גב דבתוספתא [ב] בפרק משילין תניא אין מגרשין בשבת בשביל מרע הקילו אלא תפול קמי יבש להכי בפ' משילין (ביצה דף לז:) קתני אין מקדשין ולא קתני אין מגרשין כמו בתוספתא משום דשביב מרע שרי לגרש [ג] ולא הוי כמו טלי גיטין מעל גבי קרקע [ד] דכיון שהגט בא מרשות הבעל לרשותה הוי כאילו נתנו לה: **מה** שקנתה אשה קנה בעלה. וא"ת והא אמרינן בחזקת הבתים (ב"ב דף נא:) בתנה קנתה ואין הבעל אוכל פירות ואור"י דהכא איירי בשאלה דלא אלימא כמו מתנה ובמתנה דוקא אמרי' קנתה ואין הבעל אוכל פירות ור"ת מפרש דאע"ג דבמתנה אין הבעל אוכל פירות דאם מכרה ונתנה אינו קיים כדאמרי' בחזקת הבתים (שם) תשיב כאילו הוי הבעל ואינה יכולה לקנות על ידו מה שבתוכו ואין תלוי באכילת פירות ותדע דהא שני לעיל בכותב לה דין ודברים אין לי בנכסיך ואע"ג דאכתי הבעל אוכל פירות כדאמרי' בהכותב (כתובות דף פג.) אלא הואיל ואם מכרה ונתנה קיים כדתנן בהכותב תשיב ליה תגרה ואור"י דאין ראוי דאיכא לאוקומי בכותב לה דין ודברים אין לי בנכסיך ובפירותיהן כדפי' לעיל וכן צריך לומר בחזקת הבתים (ב"ב מט.) גבי אין לאיש חזקה בנכסי אשתו כגון שכתב לה ובפירותיהם ואע"ג דלא קאמר ליה גמרא הכי הכא נמי לעיל ועוד דבירושלמי משמע בהדיא דבפירות תליא מילתא דפריך התם גגה ומצרה אינן משועבדים לאיש לאכילת פירות ומשני רבי יוחנן בשם רבי יגאי עד שיכתוב לה דין ודברים אין לי בנכסיך ובפירותיהן:

והוא שעומדת בצד ביתה. בפ"ק דבבא מציעא (דף יב.) אמרי' דוקא בגט דומב הוא לה בענין שתהא עומדת בצד ביתה ולא במציאה:

פליג רשותא לנפשיה. וקשה לר"י דבפ' המוציא יין (שבת דף פ.) ובחזקת הבתים (ב"ב עו.) גבי המוציא מרשות לרשות אמר רבא והוא שיש מיזב מעלת ביניהם אבל כרמלית לא אבל אמר אפילו כרמלית אבל פיסלא לא רבא אמר אפי' פיסלא ומחזיר רבא לטעמיה דאמר רבא רשות שבת כרשו' גיטין פירוש ובגיטין משיב פיסלא רשות בפני עצמו כדאמרינן הכא והשתא דהא פיסלא הוי ממש כרמלית דלא גבוה עשרה ובגבוה שאשה אינה יכולה לגבות אבל חצרה כל השמוש שלה הוא של בעל כל זמן שהיא בתחתיו ואין האשה רשאית להשתמש בה כלל בלא רשותו והילכך לא

אי אפשי בתקנת חכמים כגון זו שומעין לו מאי כגון זו כדרב הונא אמר רב [ו] דאמר רב הונא אמר רב [ז] יכולה אשה שתאמר לבעלה איני ניזונית ואיני עושה רבא אמר אטו ידה מי לא קניא ליה לבעל אלא גיטה וידה באין כאחד [ח] הכא נמי גיטה וחצרה באין כאחד אמר ליה רבינא לרב אשי רבא יד דאשה קא קשיא ליה נהי דקני ליה למעשה ידיה ידה גופה מי קני ליה אמר לי' רבא יד דעבד קא קשיא לי' למ"ד [ט] בשטר על ידי עצמו יד עבד כיד רבו דמיא אלא גטו וידו באין כאחד ה"נ גיטה וחצירה באין כאחד ההוא שכיב מרע דכתב לה גיטא לדביתהו בהדי פניא דמעלי שבתא ולא הספיק למיתביה לה למחר תקף ליה עלמא אתו לקמיה דרבא אמר להו זילו אמרו ליה ליקניה ניהלה לההוא דוכתא דיתיב ביה גיטא ותיזל איהי ותיחוד ותפתח ותחזיק ביה [י] דתנן [יא] נעל גדר פרץ כל שהוא הרי זו חזקה אמר ליה רב עיליש לרבא מה שקנתה אשה קנה בעלה * איכסיף לסוף איגלי מילתא דארוסה הואי [יב] אמר רבא [יג] אם אמרו בנשואה יאמרו בארוסה הדר אמר רבא לא שנא ארוסה ולא שנא נשואה גיטה וחצירה באין כאחד והא אמרה רבא מעיקרא כי אמרה רבא אהאי מעשה אמרה: והיא בתוך ביתה: [יד] אמר עולא * [טו] והוא שעומדת בצד ביתה [טז] ובצד חצרה ר' אושעיא אמר אפילו היא בטבריא וחצרה בציפורי היא בציפורי וחצרה בטבריא מגורש' והא היא בתוך ביתה ובתוך חצרה קתני ה"ק והיא כמי שבתוך ביתה והיא כמי שבתוך חצרה דכיון דחצר משתמרת לדעתה היא מתגרשת לימא בהא קמיפלגי דמר סבר [יז] חצר משום ידה אתרבאי ומר סבר חצר משום שליחות אתרבאי לא דכולי עלמא [יח] חצר משום ידה איתרבאי מר סבר כידה מה ידה בסמוכה אף חצרה בסמוכה ואידך אי מה ידה בדבוקה אף חצרה בדבוקה אלא כידה מה ידה משתמרת לדעתה [יט] אף חצרה המשתמרת לדעתה לאפוקי חצר המשתמרת שלא לדעתה ההוא גברא דזרק לה גיטא לדביתהו הוה קיימא בחצר [כ] אזל גיטא נפל בפיסלא אמר רב יוסף 'חזינן אי הויא ארבע אמות על ארבע אמות פלג ליה רשותא לנפשיה ואי לא חדא רשותא היא במאי עסקינן אילימא בחצר דידה כי הוי ד' אמות מאי הוי אלא בחצר דידיה כי לא הוי ארבע אמות מאי הוי [כא] לא צריכא [כב] דאושלה מקום דחד מקום מושלי אינשי תרי מקומות לא מושלי אינשי [כג] ולא אמרן אלא דלא גבוה עשרה אבל גבוה עשרה אע"ג דלא הוי ארבע אמות [כד] ולא אמרן אלא דלית ליה שם

מאי אפשי בתקנת חכמים כגון זו. אמילתא אחריתי אמרה רבא: שומעין לו. הואיל והתקנה לצורכו נעשית יכול לומר כלום עשו אלא להנאתי אני אי אפשי בהנאה זו: **מאי כגון זו.** אהייא אמרה רבא: **איני ניזונים.** מסל בעלי: **ואיני עושה.** לו מלאכה דכי תקון רבנן מזוני להנאתה תקון זמנין דלא ספקה במעשה ידיה ואחר כך תקנו מעשה ידיה לבעלה משום איבה הלכך יכולה לומר אי אפשי: **רבא אמר.** לעולם בדלא כתב לה דין ודברים ודקשיא לך מה שקנתה אשה קנה בעלה: **אטו ידה מי לא קניא ליה לבעל כו'.** ולקמיה פריך מאי היא: **גיטה וידה באין כאחד.** על ידי הגט בא ידה לה עם נתינתו: **אמר ליה רבינא לרב אשי רבא.** דקשיא ליה לעיל אטו ידה מי לא קניא ליה לבעל: **יד אשה קשיא ליה.** בתמיה: **נהי דקניא ליה למעשה ידיה.** אבל גופא מי קני ליה וכיון דגופא לא קני ליה מכי יהב גיטא לידה נפק לה גט מרשותיה ולא משום דגיטא וידה באין כאחד הלכך גבי אבל דקניא ליה היכי מיגרשא: **יד דעבד קשיא ליה.** שגופו קנוי ומקבל שחרורו בעצמו: **למאן דאמר.** בהאשה נקנית (קדושין דף כב:) שהעבד קונה עצמו בשטר שיחרור: **על ידי עצמו.** כלומר בקבלת עצמו: **תקף ליה עלמא.** והיה ירא פן ימות ומזקק ליבם ואסור לטלטל גט בשבת ומוסרו לה: **לקנייה.** הבעל לדוכתא דמחית ביה גיטא לאשה בחזקה דקרקע נקנה בחזקה: **ויחוד ויפתח.** תסגור דלת החדר שיקנה לה לשום חזקה: **דתנן נעל.** דלת או גדר פרלה או פרץ גדל כל שהוא: **הרי זו חזקה.** לקנות שאין המוכר יכול לחזור בו ותנן [כ] נכסים שאין להם אחריות נקנין עם נכסים שיש להן אחריות בכסף בשטר ובחזקה: **אם אמרו בנשואה.** שהבעל יוכה בנכסים יאמרו באחרונה. והן מילתא דרבא אתמר מקמי הכיא דאמר רבא לעיל גיטה ואחרה באין כאחד דבתר הכי הדר ביה רבא ואמר לא שנא ארוסה ולא שנא נשואה כו' כדמפרש ואזיל: **והא אמרה רבא.** לעיל ואמאי איכסיף כי פרכה רב עילים להא מילתא: ומשנינן **מעיקרא נמי כי אמרה רבא.** להוא תירוצא דלעיל אהאי מעשה אמרה בתר דהדר סברה ואמר דגיטה וידה באין כאחד: הכי גרסינן **מעיקרא כי אמרה רבא אהאי מעשה אמרה: כמי שכפוך ביתה.** כאילו היא בתוך ביתה ומאי היא דבעי' דתיהוי חצרה משתמרת לדעתה כלומר על פיה ועל צוויה לאפוקי הא דאמרי' בפרקין לקמן (דף עח.) נתן גט ביד עבדה ניעור אינו גט דהוא לה חצר המשתמרת שלא לדעתה שהוא משמר עצמו מדעתו: **משום ידה אחרכא'.** הלכך סמוכה לה בענין דומיא דידה: **נפל בפיסלא.** על גבי חתיכת עץ: **פליג רשותא לנפשיה.** ואינו בטל לגבי חצר ואינה מגורשת ולקמיה פריך היכי דמי: **אי נימא בחצר דידה.** דאשה: **כי הוי ארבע אמות מאי הוי.** הרי שייכה שלה: **דאושלה מקום.** בחצרו לקנות בו גט: **דאושלה.** שאילה: שם

אי אפשי בתקנת חכמים. שתיקנו לעומתי ואינה עובה לי (כתובות פג.). מאי כגון זו. בחזו תקנת חכמים היו מדברים בנכסי"ד שעליה אמר רבא כל האומר אי אפשי בתקנת חכמים כגון זאת התקנה שאנו מדברים בה, שומעין לו (השב"ם ב"ב מט.). **בדרב הונא.** אמוזונות שתיקנו לאשה מתת מעשה ידיה ואי אמרה אי אפשי בתקנה זו שתיקנו חכמים לעוניתי, שאנו לכל הנשים זמנין דלא ספקי להו מזונות במעשה ידיהן ותיקנו בהן מזונות ומעשה ידיהן לבעל, אני איני בריכה לכך, מעונגת אני ואי אפשי לעשות מלאכה, אמלא לי מזונות או יש לי אומנות יקרים יתר על כדי מזונותי (כתובות פג.). **איני ניזונת.** משלך, **ואיני עושה.** לך לגוס אלא לעצמי (שם נח:). **בשטר** על ידי עצמו. שיקבלנו הוא (קדושין כב.). **נעל.** עשה לה, גדר. או גדר תומה, פרץ. פירשה כדי שיכנס בה, הרי זו חזקה. לבלתי חזור זה בזה, כיון דבדרשות חכירו החזיק (השב"ם ב"ב מב.). **חצר משום ידה אתרבאי.** למיבי ונתן בידה, וידה רשותה משמע דלמיבי (במדבר כא) ויקח את כל אלו מידו (ב"מ ח:). **משום שליחות אתרבאי.** מדברי רחמנא שליחות לאדם כדמתיא (קדושין מא.) ושלח מלאך שאינם עושה אלא, ושלחה מלאך שהאשה עושה אלא, אתרבאי נמי אלכה דהוא לה כשלוחה (ב"מ ח:).

תוספות רי"ד (המשך)

תקף ליה עלמא. פי' והיה ירא פן ימות ותזקק ליבם ואסור לטלטל הגט בשבת ולמוסרו לה: אתי לקמיה דרבא אמר להו ליקנייה לה להאי דוכתא דיתיב בה גיטא ותיתי ותיחוד ותפתח באפיה כי היכי דתתחזיק ביה דתנן נעל גדר פרץ כל שהוא הרי זו חזקה פי' אמר רבא שיקנה הבעל לאשה אותו המקום שהגט מונח שם ע"י חזקה שבקנין אסור להקנות בשבת אלא יאמר לה מקום פלוני יהא שלך במתנה והחזיק בו ותקנה אותו והיא תחזיק ותקנה אותו המקום וכיון שהגט מונח שם הוה ליה כמקנה לה הגט והתחר ביחד ורבא לטעמיה דאמרי' לעיל בהמביא אמר רבא כתב לה גט ונתנו בחצרו וכתב לה שטר מתנה עליה קנאתו ומתגרשת בו דגיטו וחצירו באין לה כאחד. והוא בתוך ביתה אמר עולא והיא שעומדת בתוך ביתה או בתוך חצרה ור' הושעיא אמר אפילו היא בטבריה וחצרה בציפורי היא בציפורי וחצרה בטבריה והא היא כמו שבתוך חצרה דהויא לה חצר המשתמרת לדעתה והלכתא כעולא דהכי אמר רב אשי בפ' שנים אוחזין האי חצר איתרבי משום יד ולא גריעא משליחות גבי גט דחוב הוא לה אין חבין לאדם אלא בפניו גבי מתנה דזכות הוא לה זכין לאדם שלא בפניו ג):

ה) מתוכות נמ: ע: פג. קו: כ"ק מ: ע"ש [ב"ב מט.], ב) [קדושין כב:], ג) ב"ב מב., ד) לעיל כט.) ה) ב"מ יח:, ו) לעיל כח. ב"מ יז:], ז) [ניגרסא הערוך ערך גנדר איגבדר גיטא וכן כתבתיק רש"י בשבת פ. ד"ה כרשות גיטין וכו' איגבדר גיטא], ט) [לקמן עט.], י) [קדושין כו.], כ) בכ"מ איתא לפניהו ליתא], ל) [וע"ע תוס' עירובין עח. ד"ה ומקנו ותוס' ב"ב קנו: ד"ה קונין ותוס' ביצה ח. ד"ה מאי טעמא], מ) לעיל כד. ולקמן עח.,

מוסף רש"י

אי אפשי בתקנת חכמים. שתיקנו לעומתי ואינה עובה לי (כתובות פג.). מאי כגון זו. בחזו תקנת חכמים היו מדברים בנכסי"ד שעליה אמר רבא כל האומר אי אפשי בתקנת חכמים כגון זאת התקנה שאנו מדברים בה, שומעין לו (השב"ם ב"ב מט.). **בדרב הונא.** אמוזונות שתיקנו לאשה מתת מעשה ידיה ואי אמרה אי אפשי בתקנה זו שתיקנו חכמים לעוניתי, שאנו לכל הנשים זמנין דלא ספקי להו מזונות במעשה ידיהן ותיקנו בהן מזונות ומעשה ידיהן לבעל, אני איני בריכה לכך, מעונגת אני ואי אפשי לעשות מלאכה, אמלא לי מזונות או יש לי אומנות יקרים יתר על כדי מזונותי (כתובות פג.). **איני ניזונת.** משלך, **ואיני עושה.** לך לגוס אלא לעצמי (שם נח:). **בשטר** על ידי עצמו. שיקבלנו הוא (קדושין כב.). **נעל.** עשה לה, גדר. או גדר תומה, פרץ. פירשה כדי שיכנס בה, הרי זו חזקה. לבלתי חזור זה בזה, כיון דבדרשות חכירו החזיק (השב"ם ב"ב מב.). **חצר משום ידה אתרבאי.** למיבי ונתן בידה, וידה רשותה משמע דלמיבי (במדבר כא) ויקח את כל אלו מידו (ב"מ ח:). **משום שליחות אתרבאי.** מדברי רחמנא שליחות לאדם כדמתיא (קדושין מא.) ושלח מלאך שאינם עושה אלא, ושלחה מלאך שהאשה עושה אלא, אתרבאי נמי אלכה דהוא לה כשלוחה (ב"מ ח:).

גליון הש"ס

גמ' איכסיף לסוף איגלא. עי' לעיל דף כט ע"ב ב"מ דף לז ע"ל ע"ז דף כב ע"ל: **שם** והוא שעומדת בצד ביתה. עי' עירובין דף לב ע"ב תד"ה אמר: **תוד"ה** ידה בי' וי"ל כיון דקנוי לו לפ"ר. עיין כתובות דף מו ע"ב תוד"ה זמנין נמי:

תוספות רי"ד

אשה קנה בעלה פי' שכל נכסי האשה קנויין לו לבעל הפירות וכיון שפירות החצר הוא של בעל מה כח יש לאשה באותו חצר שיקנה לה הגט: אמר רב' אטו ידה מי לא קנייה ליה לבעל אלא גיטא וידה באין כאחד הכי נמי גיטא וחצרה באין כאחד א"ל רבינא לרב אשי רב' יד האשה קא קשה ליה נהי דקני ליה למעשה ידיה גופא מי קנייא ליה פי' דוקא מעשה ידיה הן שלו אבל גוף היד אינה שלו שיעשה הבעל בה כל תשמיש שהוא רוצה כ"א מעשה ידיה שהן קצובים כדתנן בכתובות ומה היא עושה לו משקל ה' סלעים וכו' אבל אינו יכול להכריחה לעשות לו יותר מן השיעור או אם רוצה שתעשה לו שמוש קשה בידה כגון לחפור בשדהו וכיוצא בו אינו רשאי שאין כל שמוש היד קנוי לו לפיכך הוי גט אבל חצרה כל השמוש שלה הוא של בעל כל זמן שהיא בתחתיו ואין האשה רשאית להשתמש בה כלל בלא רשותו והילכך לא

אמקום

יהא גט א"ל רבא יד דעבד קא קשה ליה למ"ד בשטר ע"י עצמו יד עבד כיד רבו דמיא אלא גיטו וידו באין כא' הכא נמי גיטה וחצרה באין כאחד: (ההוא גברא דזרק גיטא לדביתהו הוה קיימא בחצר איגנדר ואזל גיטא נפל בפסלא פי' בפסל שלו א"ר יוסף חזינן אי הוי ד' אמות על ד' אמות מאי הוה [ט]) אלא בחצר דידיה כי לא הוי ד' אמות מאי הוי לא צריכא דאושלא מקום דחד מקום מושלי אינשי שני מקומות לא מושלי אינשי ולא אמרן דלא גבוה י' אע"ג דלא הוי ד' אמות): ההוא ש"מ דכתב גיטא לדביתהו אפניא דמעלי שבתא ולא אספיק למיתביה ניהלה למחר

ט) חסר כאן איזה מילות. כ) כאן נ"ל ד"ה ההוא נגרא דזרק גיטא כי' עד אע"ג דלא הוי ד' אמות.

שם לווי. כולהו פיסקא מיקרו ומי הוי להאי שם לעצמו הוה ליה חשוב ולא בטיל: **אכל במטה שלה.** אע"פ שכתוב ביתו מגורשת וקא סלקא דעתין טעמא משום דקסבר כליו של לוקח ברשות מוכר קונה חפץ הנתון לתוכו לבעליו ופלוגתא היא בב"ב (פה:): **דגבוה י'.** דהוי רשותא לגבייהו ולא חשיב רשות מוכר לבטל את רשות הכלי: **והא איכא מקום כרעי.** שמוגמיס לאדון: ה"ג **אמקום כרעי לא קפדי אינשי.** הואיל וגבוה מן הארץ עשרה שנותה להשתמש תחתיה: **קשורה אע"פ שאינה תלויה.** אלא נגררת בקרקע וקשור בה. ולא גרסי' תלויה אע"פ שאינה קשורה: **בין ירכותיה.** ואע"פ שמונח בקרקע אין אדם מקפיד על כל מקום מושב אשתו ועד עכשיו היה אותו מקום קנוי לה: **מוכר קלפות.** לכך אינו מקפיד על מקומה שיש לו בית לכך: **פגיא נמי הכי.** דמשום דאינו מקפיד הוא מדקתני לו בכל דבר שהוא כקלתה שמיוחד לתשמישה תמיד שהמכניס אשתו לתוך ביתו על מנת להיות כלי תשמישה קטנים עמה הוא מכניסה: **עסקא.** טשק"א בלע"ז: **מתני' עד שיאמר לה הא גיטיך.** ואפי' לאחר שנא לידה אומר לה כן ודיו: **קורלה והרי הוא גיטה.** כשהיא קורלה בו רואה שהוא גיטה: **גמ' טלי גיטיך מעל גבי קרקע לא אמר כלום.** דבעינן ונתן(ה): **שלפתו.** שהיה תחוב בין חגורו לגמניו ושלפתו משם: **דעריק לה חרציה.** עקם לה מתניו להקריב לה הגט: **שלפתו גרם בברייתא: לעולם אינו גט.** הואיל ובא לידה שלא בהכשר עד שיטלנו כו': **דבא אינגרושי היא.** שהרי ניעורה ולא מיחסרא אלא אמירת הי גיטן הלכך כי אמר לה בתר הכי שפיר דמי שקבלתה הוגמת: **הרי זה גט.** דהוי חצרה המשתמרת לדעתה הואיל והוא יצן אינו משתמר אלא על ידה: **ניעור אינו גט.** שהעבד משמר את עצמו ואת מה שבידו והויא לה חצרה המשתמרת שלא לדעתה: **חצר מהלכת לא קנה.** רבא גופיה אמרה בשניס אוחזין בטלית(ו): **כל שאילו מהלך כו'.** רבא נמי אמרה התם היה מהלך בספינה וקפלו דגים לתוך הספינה כו': **בכפות.** שאינו ראוי להלך בהוא קאמר רבא דהוי גט: **מתני' קרוב לה.** מפרש בגמ': **אמר לו.** מלוה לגוה: **זרוק לי חוכי.** ברא"ר: **וזרקו לו.** ואבד: **גמ' ד' אמות שלו.** שאין בינו לגבו ד' אמות דאמרינן בשניס אוחזין (ב"מ דף י.) דד' אמות של אדם קונות לו: **כגון שהיו שניהם עומדים בד' אמות.** לגבו זו מכאן וזה מכאן שכל הגבו מונח בתוך ארבע אמות שלו ובתוך ארבע אמות שלה. ולא גרסינן מצומצמות: **וליחזי הי מינייהו קדים.** לבא בעמידו אם קדם הוא לבא זכה בכל ארבע אמות ואם קדמה היא לבא זכתה בכל ד' אמות הסמוכות לה ושוב לא נכנסה זכותו לתוכו: **א"נ לגמלמה.** שלא יקדים האמר(ו): **מצומצמות.** שהיו שניהם עומדים בח' אמות מצומצמות לא פחות ולא יותר יש בין שניהם: **אמקום** כרעי **לא** קפדי אינשי. לכל הפחות בשאתו וכן בתוכ המטה: **כגון** שקלתה תלויה בה. ות"ת ותיפשוט מיפכא מדמתרלי כל הני אמוראי ובהמוכר את הספינה (ב"ב דף פה:) רוצה לפשוט מדברי אמוראי ואינו יכול ויש לומר דהכא לכולהו מספקא להו אלא דדחו לתתני' דלא נפשוט מינה א"נ אפי' בעלמא כליו של לוקח ברשות מוכר קנה הכא לענין גט דלרמוקה קאתי לא קנה: **מקום** חיקה קנוי לה. ות"ת פשיטא דהא חיקה הוי ממש כידה ואומר ר"י דר' יוחנן קשורה ותלויה בעי ומיירי כשבגדיה נגררין בארץ והשתא אי לאו טעמא דמקום חיקה קנוי לה לא הוי מהני מידי כיון דאינה קשורה ותלויה: **אינו גט** עד שיאמר לה **הא גיטיך.** ר"י היה מצריך לנותן גט לאשתו לומר הי גיטיך וגם הרי את מותרת לכל אדם כדמשמע בהמגרש (לקמן דף פה:) שהיו רגילים לומר ג"כ ודן ומיהו קשה דבהגיזקין (לעיל דף נה.) משמע דאפילו לא אמר כשר גבי מעדותא של רבי יוחנן בן גודגדא נשמע אמר לעדים לאו גט זה וכו' וי"ל דהתם נמי אחר כך יגידו לה העדים שהיא מגורשת אף על פי דהאשה מתגרשת בעל כרחה מכל מקום צריך לומר לה הי גיטיך והרי את מותרת לכל אדם שתדע שהיא מגורשת ולא תהא מוחזת דבעינן שיהא משלחה ואינה מוחזת(ז): רבי יוחנן [ג]לפי שאין אדם מקפיד לא על מקום חיקה ולא על מקום קלתה תניא נמי הכי זרקו לה לתוך חיקה או לתוך קלתה או לתוך כל דבר שהוא בקלתה הרי זו מגורשת כל דבר שהוא בקלתה לאיתויי מאי לאיתויי טסקא דאכלה בה תמרי: **מתני'** [ה]אמר לה כנסי שטר חוב זה או שמצאתו מאחוריו קוראה והרי הוא גיטה אינו גט עד שיאמר לה הא גיטיך [ו]נתן בידה והיא ישנה ניעורה קוראה והרי הוא גיטה אינו גט עד שיאמר לה הא גיטיך: **גמ'** כי אמר לה הא גיטיך מאי הוי הוה ליה טלי גיטיך מעל גבי קרקע ואמר רבא [ז]טלי גיטיך מעל גבי קרקע לא אמר כלום אימא ששלפתו מאחוריו שלפתו נמי הא בעינא ונתן בידה [ח]וליכא לא צריכא [ט]דערק לה חרציה ושלפתיה תניא נמי הכי אמר לה כנסי שטר חוב זה או ששלפתו מאחוריו קראתו והרי הוא גיטה אינו גט עד שיאמר לה הא גיטיך דברי רבי [י]רבי שמעון בן אלעזר אומר לעולם אינו גט עד שיטלנו הימנה ויחזור ויתננו לה ויאמר לה הא גיטיך נתנו בידה והיא ישנה ניעורה וקוראה והרי הוא גיטה אינו גט עד שיאמר לה הא גיטיך דברי רבי שמעון בן אלעזר אומר עד שיטלנו הימנה ויחזור ויתננו לה ויאמר לה הא גיטיך וצריכא דאי איתמר בהך קמייתא בההיא קאמר רבי משום דבת איגרושי היא אבל נתן בידה והיא ישנה דלאו בת איגרושי היא אימא מודי ליה לרבי שמעון בן אלעזר ואי איתמר בהא בהא קאמר ר' שמעון בן אלעזר אבל בהך אימא מודי ליה לרבי צריכא [יא]אמר רבא כתב לה גט ונתנו ביד עבדה ישן ומשמרתו ה"ז גט ניעור אינו גט דהויא ליה חצר המשתמרת שלא לדעתה ישן ומשמרתו הרי זה גט אמאי [יב]חצר מהלכת היא וחצר מהלכת לא קנה וכי תימא ישן שאני [יג]והא [יד]אמר רבא כל שאילו מהלך לא קנה עומד ויושב לא קנה [טו] (ח) [יז]והלכתא בכפות: **מתני'** [יח]כ[יט]היתה עומדת ברשות הרבים וזרקו לה קרוב לה מגורשת קרוב לו אינה מגורשת מחצה על מחצה מגורשת ואינה מגורשת [כ]וכן לענין קדושין [כא]וכן לענין החוב אמר לו בעל חובו זרוק לי חובי וזרקו לו קרוב למלוה זכה [כב]המלוה קרוב ללוה הלוה חייב מחצה על מחצה שניהם יחלוקו: **גמ'** היכי דמי קרוב לה והיכי דמי קרוב לו אמר רב ארבע אמות שלה זהו קרוב לה ארבע אמות שלו זהו קרוב לו היכי דמי מחצה על מחצה אמר ר' שמואל בר רב יצחק כגון שהיו שניהן עומדין בארבע אמות [כג]וליחזי הי מינייהו קדים וכי תימא דאתו תרוייהו בהדי הדדי [כד]והא אי אפשר לצמצם אלא אמר רב כהנא הכא בח' אמות מצומצמות עסקינן וגט

שם לווי אבל אית ליה שם לווי אע"ג דלא גבוה עשרה ואע"ג דלא הוי ארבע אמות: אפילו הוא עמה במטה כו': אמר רבא [א]לא שנו אלא במטה שלו אבל במטה שלה מגורשת תניא נמי הכי רבי אליעזר אומר במטה שלו אינה מגורשת במטה שלה מגורשת ובמטה שלה מגורשת כליו של לוקח ברשות מוכר הוא שמעת מינה [ב]כליו של לוקח ברשות מוכר קנה לוקח לא צריכא [ג]דגבוה עשרה והאיכא מקום כרעי אמקום כרעי לא קפדי אינשי: לתוך חיקה או לתוך קלתה מגורשת: אמאי [ד]כליו של לוקח ברשות מוכר הוא [ה]אמר רב יהודה אמר שמואל כגון שהיתה קלתה תלויה בה וכן אמר ר' אלעזר אמר רבי אושעיא כגון שהיתה קלתה תלויה בה ור' שמעון בן לקיש אמר קשורה אע"פ שאינה תלויה רב אדא בר אהבה אמר כגון שהיתה קלתה מונחת לה בין ירכותיה רב משרשיא בר רב דימי אמר כגון שהיה בעלה [ו]מוכר קלתות ר' יוחנן אמר מקום חיקה קנוי לה מקום קלתה קנוי לה אמר רבא מ"ט דר' יוחנן [ז]לפי שאין אדם מקפיד לא על מקום חיקה ולא על מקום קלתה תניא נמי הכי זרקו לה לתוך חיקה או לתוך קלתה או לתוך כל דבר שהוא בקלתה הרי זו מגורשת כל דבר שהוא בקלתה לאיתויי מאי לאיתויי טסקא דאכלה בה תמרי: **מתני'** [ה]אמר לה כנסי שטר חוב זה או שמצאתו מאחוריו קוראה והרי הוא גיטה אינו גט עד שיאמר לה הא גיטיך [ו]נתן בידה והיא ישנה ניעורה קוראה והרי הוא גיטה אינו גט עד שיאמר לה הא גיטיך: **גמ'** כי אמר לה הא גיטיך מאי הוי הוה ליה טלי גיטיך מעל גבי קרקע ואמר רבא [ז]טלי גיטיך מעל גבי קרקע לא אמר כלום אימא ששלפתו מאחוריו שלפתו נמי הא בעינא ונתן בידה [ח]וליכא לא צריכא [ט]דערק לה חרציה ושלפתיה תניא נמי הכי אמר לה כנסי שטר חוב זה או ששלפתו מאחוריו קראתו והרי הוא גיטה אינו גט עד שיאמר לה הא גיטיך דברי רבי [י]רבי שמעון בן אלעזר אומר לעולם אינו גט עד שיטלנו הימנה ויחזור ויתננו לה ויאמר לה הא גיטיך נתנו בידה והיא ישנה ניעורה וקוראה והרי הוא גיטה אינו גט עד שיאמר לה הא גיטיך דברי רבי שמעון בן אלעזר אומר עד שיטלנו הימנה ויחזור ויתננו לה ויאמר לה הא גיטיך וצריכא דאי איתמר בהך קמייתא בההיא קאמר רבי משום דבת איגרושי היא אבל נתן בידה והיא ישנה דלאו בת איגרושי היא אימא מודי ליה לרבי שמעון בן אלעזר ואי איתמר בהא בהא קאמר ר' שמעון בן אלעזר אבל בהך אימא מודי ליה לרבי צריכא [יא]אמר רבא כתב לה גט ונתנו ביד עבדה ישן ומשמרתו ה"ז גט ניעור אינו גט דהויא ליה חצר המשתמרת שלא לדעתה ישן ומשמרתו הרי זה גט אמאי [יב]חצר מהלכת היא וחצר מהלכת לא קנה וכי תימא ישן שאני [יג]והא [יד]אמר רבא כל שאילו מהלך לא קנה עומד ויושב לא קנה [טו] (ח) [יז]והלכתא בכפות: **מתני'** [יח]כ[יט]היתה עומדת ברשות הרבים וזרקו לה קרוב לה מגורשת קרוב לו אינה מגורשת מחצה על מחצה מגורשת ואינה מגורשת [כ]וכן לענין קדושין [כא]וכן לענין החוב אמר לו בעל חובו זרוק לי חובי וזרקו לו קרוב למלוה זכה [כב]המלוה קרוב ללוה הלוה חייב מחצה על מחצה שניהם יחלוקו: **גמ'** היכי דמי קרוב לה והיכי דמי קרוב לו אמר רב ארבע אמות שלה זהו קרוב לה ארבע אמות שלו זהו קרוב לו היכי דמי מחצה על מחצה אמר ר' שמואל בר רב יצחק כגון שהיו שניהן עומדין בארבע אמות [יג]וליחזי הי מינייהו קדים וכי תימא דאתו תרוייהו בהדי הדדי [כד]והא אי אפשר לצמצם אלא אמר רב כהנא הכא בח' אמות מצומצמות עסקינן וגט

ויחזיר ויתננו לה ויאמר לה הרי זה גיטך וקי"ל הלכה כרבי מחברו וכ"ש דהיא סתם מתני' ומחלוקת דברייתא דהלכה כסתם ודוקא בכנסי שט"ח זה ונתן בידה (ו) והיא ישנה שהבעל נותנו לה לשם גירושין והיא לא הרגישה בדבר ואילו היה מודיע לעדים קודם לכך שלשם גירושין הוא נותנו לה אע"פ שאמר לאשה כנסי שט"ח זה היתה מגורשת כדילפינן מעדותו של ר' יוחנן בן גודגדא דלא בעינן דעת אשה כגט אלא כיון שלא הודיע לעדים (ז) אלא אמר לה עכשיו הרי זה גיטך וכן כשנתן בידה והיא ישנה יש כאן נתינה אלא מפני שאינה יכולה לשומרו אומר לה כשניעורה הרי זה גיטך ודי לו אבל אילו נתנו לה

(א) נראה דלא כשהיא ישנה. (ב) נראה דל"ל אלא כליו של אדם קונה לו, לאו בהלכה מהלכת אמור, דשאני מקרקעי דמידי ממקרקעי דלא מתחלה לשם פקדון נתינה זו אינה כלום ולא די שיחזיר ויאמר לה הרי זה גיטך ומפני זה (עשה) [תנא] התנא זה (הסבוב) אמר לה אלשתו לשומרו ואח"כ אמר לה הרי זה גיטך מגורשת שאילו היה כן היה צריך ליטלו ממנה ולהחזיר וליתנו לשם גירושין: אמר רבא כתב לה גט ונתנו ביד עבדה ישן ומשמרתו הרי זה גט ומאי חצר מהלכת היא וחצר מהלכת לא קנה וכ"ת ישן שאני האמר רבא כל שאילו מהלך לא קנה עומד ויושב לא קנה והלכתא בכפות: **מתני'** היתה עומדת ברה"ר וזרקו לה קרוב לה מגורשת קרוב לו אינה מגורשת מחצה על מחצה מגורשת ואינה מגורשת וכן לענין קדושין ולענין החוב אמר לו זרוק לי חובי וזרקו לו קרוב למלוה זכה הלוה קרוב ללוה הלוה חייב מחצה על מחצה שניהם יחלוקו היתה עומדת על ראש הגג הרי זו מגורשת הוא מלמעלה והיא מלמטה וזרקו לה כיון שיצא מרשות הגג נשרף או נמחק הרי זו מגורשת

(ב"מ ס.) דכי אמור רבנן תלוי של אדם קונה לו, לאו בהלכה מהלכת אמור, דשאני מקרקעי דמידי ממקרקעי דלא מתחלה לשם פקדון נתינה זו אינה כלום ולא די שיחזיר ויאמר לה הרי זה גיטך ומפני זה (עשה) [תנא] התנא זה (הסבוב) אמר לה הרי זה גיטך מגורשת שאילו היה כן היה צריך נייר, וכנגד נופיה אמרה דלא קני בשניס אוחזין (לעיל כא.). כל שאילו מהלך לא קנה. כלומר כיון שראוי ליתן, לאו דומיא דתלה הוא ואינו קונה בתורת תלה (ב"מ ס.). בכפות. כגון שהעבד כפות שאינו ראוי ליתן, דדמי לחצר (ב"ק יב.) דאינו ראוי ליהנות (לעיל כא.).

טו א ב ג מיי' פ"ה מהלכות גירושין הל' ח סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סימן קלו סעי' י: ד (מיי' פ"ד מהל' מכירה הל"א טוש"ע חו"מ סי' כ ס"ד)
טז ה מיי' פ"א מה' אישות הלכה ט סמג עשה טוש"ע אה"ע סימן קלו סעיף ח וסימן קלח סעיף ד:
יז ו מיי' שם סמג שם טוש"ע שם סימן קלח סעיף ג:
יח ז ח ט מיי' שם הל' יב טוש"ע שם סעיף ח:
יט י מיי' פ"ה שם הל' ח סמג שם טוש"ע אה"ע סימן קלו סעיף טז וסעיף יז:
כ כ טוש"ע שם סעיף יג:
כא ל מיי' פ"ד מהל' אישות הלכה כב סמג עשין מה טוש"ע אה"ע סימן ל סעיף ה:
כב מ מיי' פט"ז מהל' מלוה ולוה הלכה ה סמג עשין לד טוש"ע חו"מ סימן קכ סעיף ח:
כג נ מיי' פ"ה מה' גירושין הלכה יג סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סימן קלו סעיף יד ועיין במ"מ ובכ"מ:

הגהות הב"ח

(ה) גמ' והלכתא בכפות. נ"ב עי' לעיל כפ' שני דף כח.:

לעזי רש"י

טשק"א. שק.

מוסף רש"י

כליו של לוקח ברשות מוכר. כגון פסק ונתן לתוך מדה של לוקח או מדד במדה שלו ופסקן לכליו של לוקח והכיס של מוכר הוא, קנה לוקח. כאילו נתן לתוך רשותו של לוקח (ב"ב פה:). שהיתה קלתה תלויה בה. ואינה נגררת בקרקע ולכך קונה לה קלתה דדמי להגבהה שקונה בכל מקום, תלויה בה היינו קשורה ותלויה (רשב"ם ב"ב פה:). לא על מקום חיקה. כשנגרים בגדיה על הקרקע (שם). שלי גיטך מעל גבי קרקע לא אמר כלום. דבעינן ונתן (לעיל כד.). ישן ומשמרתו הרי זה גט. דהויא לה חצר המשתמרת לדעתה בעבד עצמו ואינו דומה לחצר גמורה, דאי אתרכא חצרה משום דקתם חצר משתמרת על פי הבעלים שנדרה סכיב ושומה ונועל (שם). וחצר מהלכת לא קנה. אינה קונה לבעליה כלום דלאו חצר היא במהלכת (ב"ק יב.) חצר מהלכת לא שמעינן דמקני, דכי אתרכא מאם חצרא דיהו, אתרכא, דלא חצרו וקרפיפו אתרכא, דלא נייד, והוי משמר

(ו) נראה דל"ל אלא כיון שלא הודיע לעדים לכן צריך שיאמר לה עכשיו הרי זה גיטך וכו'.

רבי יוחנן אמר קרוב לה שנינו אפילו מאה אמה. וקשה דבפ"ק דב"מ (דף י:) קא"ר יוחנן דקטנה יש לה מלר ויש לה ד' אמות וקאמר התם דיליף מליאה מגבו משמע דבגבו לרבי יוחנן איכא מגורשת אלא תוך ד' אמות והכא קאמר אפילו מאה אמה וי"ל דבד' אמות שלה אפילו יכול לשמור כמוה מגורשת וחוץ לארבע אמות צריך שתהא היא יכולה לשומרו ולא הוא ועוד קשה דבד אמי אית ליה התם דבריה"ר לא תקנו ארבע אמות והכא תנן היתה עומדת ברה"ר קרוב לה מגורשת וי"ל דהתם נאמן יכול לשומרו והכא ביכולה לשומרו ג"כ וי"ל דהכא לא דוקא נקט רה"ר אלא בסמטא או בגדי רה"ר:

ט) **והא א"א לצמצם.** וא"ת ולישני כגון דלא ידעינן הי מינייהו קדיש ולכך הוי ספיקא וי"ל דלישנא דמתלה על מחלה לא משמע הכי ולכך מוקי לה בשתי כיתי עדים כו' וא"ת ונימא אוקי תרי בהדי תרי ואוקי אימתא בחזקת אשת איש ולא תהא מגורשת כלל וי"ל כיון דספיקא דרבנן היא כדאמרינן בפ' ארבעה אחין (יבמות דף לא.) נתנו לה דין מגורשת ואינה מגורשת:

י) **שניהם** אין יכולים זה הוא מחצה על מחצה. פי' אין יכולין לשומרו כל אחד לבדו אלא שניהם יחד אבל אם אין יכולין לשומרו כלל כל עיקר: דאינה מגורשת כלל כל עיקר:

ואת לא תעביד עובדא עד דמטי גט לידה. והיינו דוקא ברה"ר אבל בחצרה אין צריך שיגיע לידה כדאמר לעיל מיהי ומתוך ומפתח ומיהו בערוך בערך גט כתב קבלנו מרבותינו אפי' זרקו לה בתוך חצרה לא משתריא לעלמא עד דמטא גיטא לידה ומייתי מהא דאמר בירושלמי המחמיר שבטולן עד שיתנו לידה ואינה רואה דאיכא למימר דמיירי ברה"ר דבהדיא מסיק לה בלקרוב לו וקרוב לה ומסתמא לא אתא לאפוקי חצרה:

לגיטין אמרו ולא לדבר אחר. פי' בקונטר' משום דבגט נתינה בעל כרחה הויא נתינה והקשה ר"י לר' יהודה לדבר אחר נמי אמרו לעיל במי שאחזו (דף עה.) דנתינה בעל כרחו הויא נתינה והשיב דבדבר אחר אשכחן דוכתא דלא הויא נתינה כגון בהלוהו בישוב לא יחזיר לו במדבר אבל בגט בכל מקום הויא נתינה: **אי** הכי מאי למימרא. וא"ת אדרבה תקשי ליה אמאי קרוב לגוה מייב לזה כיון דאמר זרוק חוצי ותפטר קרוב לגוה נמי ליפטר וי"ל דמיירי מסתמא דמפרש לו שיזרוק לו למקום שיוכל לשומרו הוא:

יא) **מחצה** על מחצה שניהם יחלוקו. הכא לא שייך לומר המוציא מחבירו עליו הראיה דאין כאן ספק: **אם** יכול לנתקו ולהביאו בו'. נראה דלא מיירי כשהיתה ידה פתוחה ולאחר שנתן הגט בידה קפלה ידה דא"כ אפילו אין יכול להביאו אלא אינה מגורשת כיון דבשעת נתינה היה יכול להביאו אלא ומה שקופלת ידה אח"כ זה אינו עושה הבעל אלא היא והוה ליה כמו עלי גיטין מעל גבי קרקע ואינו גט אלא נראה לר"י דמיירי שכבר היתה ידה קפולה והוא תחב הגט לתוך ידה ואם תחב כל כך בחוזק עד שאינו יכול להביאו אלא הויא מגורשת ור"ת מפרש דבידה פתוחה מיירי שפיר ואם אינו יכול להביאו אלא היינו כשהגט כבד ואם ימשוך אלא מיתתק המשיחה וצריך ליזהר שתהא יד האשה פתוחה מערק לה תרליה ושלפתו דהוי גט אע"ג דביד הבעל להלך מתניו אלא מבטל ומתמיר תבא עליו ברכה: **והא בארבע אמות דידה קא נפיל.**

הוה מצי לשויי דמיירי שהאשה עומדת בחצר דידיה לית לה ארבע אמות אז ברה"ר דנ"מ (דף י:):

ותתגרש מאוירא דארבע אמות. ואם הא לא מינטר דלאמרינן בסמוך בחויר גג וי"ל דאויר ארבע אמות תשיב ליה מינטר ועומדת על גבי הגג מיירי אפילו חוץ לארבע אמות ולהכי פריך והא לא מינטר וי"ל אומר דרבי אלעזר גופיה מספקא ליה אם מה שתיקנו חכמים ארבע אמות תיקנו גם באויר ואע"ג דלא מינטר עשאוהו כמינטר כמו שעשו ארבע אמות רשותו ואע"פ שאינה רשותו:

היתה

וגט יוצא מארבע אמות שלו לד' אמות שלה והא אגיד גביה אלא ט) רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו הכא בשתי כיתי עדים עסקינן אחת אומרת קרוב לו ואחת אומרת קרוב לה רבי יוחנן אומר קרוב לה שנינו אפילו מאה אמה וקרוב לו שנינו אפילו מאה אמה היכי דמי מחצה על מחצה אמר רב שמן בר אבא לדידי מיפרשא לה מיניה דרבי יוחנן י) הוא יכול לשומרו והיא אינה יכולה לשומרו זהו קרוב לו היא יכולה לשומרו והוא אינו יכול לשומרו זהו קרוב לה שניהם יכולין לשומרו שניהם אין יכולין זהו מחצה על מחצה אמרוה רבנן קמיה דרבי יוחנן משמיה דרבי יונתן הכי אמר כ) ידעין חברין בבלאי לפרושי כי האי טעמא תניא נמי הכי רבי אליעזר אומר כ) כל שהוא קרוב לה מלו ובא כלב ונטלו אינה מגורשת אינה מגורשת כל היכי תינטריה ותיזיל אלא לאו ה"ק כל שקרוב לה מלו ואילו בא כלב ונטלו והוא יכול לשומרו והיא אינה יכולה לשומרו אינה מגורשת אמר ליה שמואל לרב יהודה ר) שיננא כדי תשתוה ותטלנו ואת לא תעביד עובדא עד דמטי גיטא אמר ליה רב מרדכי לרב אשי הוה עובדא הכי ואצרכוה חליצה: וכן לענין קדושין: אמר ר' אסי אמר ר' יוחנן לגיטין אמרו ג) ולא לדבר אחר איתיביה רבי אבא לר' אסי וכן לענין קדושין שאני התם ד) דכתי' ו) ויצאה והיתה איתיביה וכן לענין החוב זרוק לי חובי וזרקו לו קרוב למלוה זכה ה) הלוה קרוב ללוה הלוה חייב מחצה על מחצה שניהם יחלוקו הכא במאי עסקינן ד) דאמר ליה זרוק לי חובי ותיפטר אי הכי מאי למימרא לא צריכא ה) דאמר ליה זרוק לי חובי בתורת גיטין ואכתי מאי למימרא מהו דתימא מצי אמר ליה משטה אני בך קמ"ל ו) אמר רב חסדא גט בידה ומשיחה בידו יאם יכול לנתקו ולהביאו אצלו אינה מגורשת ואם לאו מגורשת מאי טעמא בעינן כריתות וליכא אמר רב יהודה יהיתה ידה עשויה כקטפרס וזרקו לה אף על פי שהגיע גט לידה אינה מגורשת אמאי הא כי נפיל בארבע אמות דידה קא נפיל בדלא נח ותיגרש מאוירא דארבע אמות תפשוט דבעי רבי אלעזר ארבע אמות שאמרו יש להן אויר או אין להן אויר תפשוט דאין להן אויר ח) הכא במאי עסקינן בעומדת על גב הנהר דמעיקרא לאיבוד קאי:

מתני'

וגט יוצא. מאלו לאלו מקצתו בד' אמות שלה ומקצתו בד' אמות שלו: **והא אגיד גביה.** עדיין הגט ברשותו קלת ואחן ונתן בידה ט) בעינן עד שיהא כולו ברשותה: **אמרוה קמיה דר' יוחנן.** להאי פירושא דמתני': **משמיה דר' יונתן הכי.** כדפרשה ר' יוחנן ביכולין לשומרו. רבי יונתן מבבל הוה ועלה לארץ ישראל: **תניא נמי הכי.** דקורבה דמתני' שמירה היא: **כל שקרוב לה מלו.** השתא משמע אע"פ שקרוב לה יותר ממנו ובא כלב ונטלו אינה מגורשת וקשיא לן בה אמאי אינה מגורשת מכי אתא לקורבה דידה איגרשה לה ומאי איכפת לן אם נטלו כלב: **כל היכי שנטריה ותיזיל.** וכי כל הימים נריכה לשומרו: **אלא לאו הכי קאמר.** אע"פ שקרוב לה מלו אם יש הפסק נהר או גבושית בינה לגט שאילו היה בא כלב ונטלו אינה יכולה לשומרו היינו אבל הוא יכול לשומרו אינה מגורשת: **כדי שתשוה ותטלנו.** הוא דהוא קורבה דמתני' ואפ"ה אם לא תעביד עובדא להמירה ליגשא: **עד דמטי גט לידה.** גזירה שמא יאמרו על רחוק שהוא קרוב: **הוה עובדא.** שזרקו קרוב לה ומת ואצרכוה חליצה: **לגיטין אמרו.** דמשום קורבה מגורשת: **ולא לדבר אחר.** כגון אם זרק לו חוצ קרוב לו ואבד דגט הוא דבעל כרחה קנויה לה הלכך לאלתר הוי גיטא אבל בעלמא לא: **ותיפטר.** דהא פטריה אבל זרוק לי חובי סתמא זרוק ושומרו קאמר: **ומשיחה.** חוצ שהגט קשור בו ליי"ל בלע"ז: **גט בידה.** שנתנו לה ולאם המשיחה עדיין בידו: **נקטפרס.** מדרון. דאשי אגבעותיה מטין לקרקע שלא פשטה ידה זקופה כדרך פושטי יד: ופרכינן **והא כי נפיל לד' אמות דידה נפיל.** ומה לי אי אין ידה רואה לקבל בפשיטתה: **כדלא נח.** לארץ אלא כשנפל מתוך ידה נשרף וקבלה שבא לידה לאו קבלה היא: ופריך וכי לא נח מאי הוי מכי מטא לתוך ארבע אמות שלה תיגרש מאוירייתא ומדקאמר אינה מגורשת פשוט דאין להן אויר והיא בעיא דרבי אלעזר: **על גב הנהר.** דאויר שאינו ראוי לגוף לא קני: גמ'

גמ' קמ"ל ז) אמר רב חסדא גט בידה ומשיחה בידו יאם יכול לנתקו ולהביאו אצלו אינה מגורשת ואם לאו מגורשת מאי טעמא בעינן כריתות וליכא אמר רבא היתה ידה עשויה כקטפרס וזרקו לה אינה מגורשת פי' היתה ידה ששרפתו (כלתה) קודם משופעת שאינה יכולה לקבל גיטה: ולקנייה בד' אמות דידה. דלא נח כגון הקנין דעלמא דקנין דעלמא אין אדם יכול להקנות לחבירו בעל כרחו והגט אדם שהיה כולו ברשותה: **אמרוה קמיה דר' יוחנן.** להאי פירושא דמתני': **משמיה דר' יונתן הכי.** כדפרשה ר' יוחנן ביכולין לשומרו. רבי יונתן מבבל הוה ועלה לארץ ישראל: **תניא נמי הכי.** דקורבה דמתני' שמירה היא: **כל שקרוב לה מלו.** השתא משמע אע"פ שקרוב לה יותר ממנו ובא כלב ונטלו אינה מגורשת וקשיא לן בה אמאי אינה מגורשת מכי אתא לקורבה דידה איגרשה לה ומאי איכפת לן אם נטלו כלב: **כל היכי שנטריה ותיזיל.** וכי כל הימים צריכה לשומרו: **אלא לאו הכי קאמר.** אע"פ שקרוב לה מלו אם יש הפסק נהר או גבושית בינה לגט שאילו היה בא כלב ונטלו אינה יכולה לשומרו היינו אבל הוא יכול לשומרו אינה מגורשת: **כדי שתשוה ותטלנו.** הוא דהוא קורבה דמתני' ואפ"ה אם לא תעביד עובדא להמירה ליגשא: **עד דמטי גט לידה.** גזירה שמא יאמרו על רחוק שהוא קרוב: **הוה עובדא.** שזרקו קרוב לה ומת ואצרכוה חליצה: **לגיטין אמרו.** דמשום קורבה מגורשת: **ולא לדבר אחר.** כגון אם זרק לו חוצ קרוב לו ואבד דגט הוא דבעל כרחה קנויה לה הלכך לאלתר הוי גיטא אבל בעלמא לא: **ותיפטר.** דהא פטריה אבל זרוק לי חובי סתמא זרוק ושומרו קאמר: **ומשיחה.** חוצ שהגט קשור בו ליי"ל בלע"ז: **גט בידה.** שנתנו לה ולאם המשיחה עדיין בידו: **נקטפרס.** מדרון. דאשי אגבעותיה מטין לקרקע שלא פשטה ידה זקופה כדרך פושטי יד: ופרכינן **והא כי נפיל לד' אמות דידה נפיל.** ומה לי אי אין ידה רואה לקבל בפשיטתה: **כדלא נח.** לארץ אלא כשנפל מתוך ידה נשרף וקבלה שבא לידה לאו קבלה היא: ופריך וכי לא נח מאי הוי מכי מטא לתוך ארבע אמות שלה תיגרש מאוירייתא ומדקאמר אינה מגורשת פשוט דאין להן אויר והיא בעיא דרבי אלעזר: **על גב הנהר.** דאויר שאינו ראוי לגוף לא קני:

תוספות רי"ד

היכי דמי קרוב לו והיכי דמי קרוב לה אמר רבא ד' אמות שלה הוא קרוב לה ד' אמות שלו הוא קרוב לו. היכי דמי מחצה על מחצה ואסיק הכא בשתי כתי עדים עסקינן אחת אומרת קרוב לה ואחת אומרת קרוב לו ור' יוחנן אמר קרוב לה שנינו אפילו ק' אמה קרוב לו שנינו אפי' ק' אמה ה"ד מחצה על מחצה הוא יכול לשמרו והיא אינה יכולה לשמרו זה הוא קרוב לו היא יכולה לשמרו והוא אינו יכול לשמרו זהו קרוב לה שניהם יכולין לשמרו שניהם אינן יכולין לשמרו זהו מחצה על מחצה א"ל רב שמואל לרב יהודה שיננא איזהו קרוב לה כדי שתשוה ותטלנו ואת לא תעביד עובדא עד דמטי גיטא לידה א"ל רב מרדכי לרב אשי הוה עובדא ואצרכוה חליצה פי' הוה עובדא שזרק הגט קרוב לה ולא מטיא גיטא לידה ומת ואצריכוה חליצה. כתב ר"ח ז"ל ואנו קבלנו מרבותינו אפילו זרקו לה בחצרה לא משתריא לעלמא עד דמטי גיטא לידה דגרסי בתלמוד א"י המחוור מכלן עד שיתנו לה. ואינו נראה לי דהאי דאמר שמואל ואת לא תעביד עובדא עד דמטי גיטא לידה דוקא כשזרקו לה ברה"ר שאין לאשה זכות בו אבל כשזרקו לה בתוך חצרה יש לנמנם בדבר שלא יהיה גט והלכך אע"ג דלא מטי גיטא לידה הויא מגורשת יחצרה קני לה: א"ר אסי א"ר יוחנן לגיטין אמרו ולא לדבר אחר פי' שאין ד' אמות קונות אלא לענין גיטין ולא לדבר אחר עד שיגיע לידו איתיביה ר' אבא לר' אסי וכן לענין קדושין שאני התם דכתיב ויצאה יהיתה איתיביה וכן לענין יחוב אמר לו (צריך) זרוק יכו' הכא כמאי עסקינן יאמר לו זרוק לי חובי בתורת גיטין והפטר אי יכי מאי למימרא מהו יתימא מצי אמר משטה אני בך קמ"ל פי' קנין גט אינו דומה לשאר

ז) נראה דל"ל לא בענבר קנין הוא שהרי היא עלומה וכו' ואין תליה קושה לה ואע"כ היא מתגרשת וכו'.

ט) [ובמות לא.], כ) [פסחים סט: חולין מה. זבחים ל:], ג) [תוספתא פ"ו], ד) [ברכות לו. וש"נ ועיין פירושו של מלת שיננא בתוספות שם: על לדו], ה) [קדושין ה. וש"נ], ו) [אולי צ"ל המלוה כדאמ' בתוספות עמוד לא], ז) ב"מ ז., ח) [דבריס כד], ט) שיך לעיל ע"א בתוספות, י) עיין ברש"ל, כ) אאין קרוב לה ע"ל, ל) ב"ק קיח., מ) שיך לעיל ע"א בתוספות, נ) ל"ל לרב ששת.

תורה אור השלם

1. וְיָצְאָה מִבֵּיתוֹ וְהָלְכָה וְהָיְתָה לְאִישׁ אַחֵר:
דברים כד ב

לעזי רש"י

ליצי"ל [ליגני"ל]. חוט (של פשתן).

מוסף רש"י

ידעין חברין בבלאי. רבי יונתן מבבל אליבא, לפרושי כי האי טעמא. לשנא קאמר (חולין חה.). גט בידה. שנתנו לה, ומשיחה. שקשור בה, בידו אם יכול לנתקו. אם יש כח באותו חוט שיכול לנתקו לגט מידו ולהביאו אצלו (ב"מ ז.).

תוספות רי"ד (המשך)

מקנהו לאשתו בעל כרחה א"כ טעם החצר דרבי ליה דחמנא לא בעבור קנין הוא ט) אלא שהרי היא עצובה בו ואינה חפצה לקנותו והחצרה קונה לה ומתגרשת אלא טעם הדבר הוא מפני שהוא משתמר לדעתה א"כ בכל מקום שהוא משתמר לדעתה היא מגורשת משא"כ בשאר קנינים דעלמא משום הכי א"ר יוחנן לגיטין אמרו ולא לדבר אחר ובשנים אוחזין אמרינן דדוקא בסימטא שהוא רה"י ד' אמות של אדם קונות לו לענין מציאה כי היכי דלא ליתי לאינצויי אבל ברה"ר לא ודוקא מציאה אבל לענין מקח ומכר לא ודוקא משיכה קונה בסימטא ולא ד' אמות ולענין זריקת החוב נמי לא קנה שיפטר הלוה עד דמטי ליה לידיה דמלוה ולא לד' אמותיו. גרסי' התם אמר ר"ל משום אבא כהן ברדלי ד' אמות של אדם קונות לו בכל מקום מ"ש תקינו ליה רבנן דלא ליתי לאינצויי וקפריש גאון בכל מקום דאמרינן לאו כל מקום ממש אלא בשדה בעלמא אי נמי בסימטא אי נמי בצידי רה"ר דלא דחיקו בהו רבים אבל ברה"ר דדחיקו רבים אי נמי בשדה חבירו לא קני ליה ד' אמות דידיה: אמר רב חסדא גט בידה ומשיחה בידו אם יכול לנתקו ולהביאו אצלו אינה מגורשת ואם לאו מגורשת מאי טעמא מגורשת פי' היתה ידה

מתני' [א]היתה עומדת על ראש הגג וזרקו לה כיון שהגיע לאויר הגג הרי זו מגורשת [ב]הוא מלמעלה והיא מלמטה וזרקו לה כיון שיצא מרשות הגג נמחק או נשרף הרי זו מגורשת: **גמ'** והא לא מינטר אמר רב יהודה אמר שמואל [ג]בגג שיש לו מעקה עסקינן עולא בר מנשיא משמיה דאבימי אמר [ד]הכא בפחות משלשה סמוך לגג עסקינן דכל פחות משלשה סמוך לגג כגג דמי: הוא מלמעלה: והא לא מינטר א"ר יהודה אמר שמואל [ה]כגון שהיו מחיצות התחתונות עודפות על העליונות וכן אמר רבי אלעזר א"ר אושעיא כגון שהיו מחיצות התחתונות עודפות על העליונות וכן אמר עולא א"ר יוחנן כגון שהיו מחיצות התחתונות עודפות על העליונות א"ל ר' אבא לעולא כמאן כרבי דאמר [ו]קלוטה כמי שהונחה דמיא א"ל אפילו תימא רבנן עד כאן לא פליגי רבנן עליה דרבי אלא לענין שבת אבל הכא משום אינטורי הוא והא קא מינטר וכן אמר ר' אסי א"ר יוחנן כגון שהיו מחיצות התחתונות עודפות על העליונות א"ל רבי זירא לר' אסי כמאן כרבי דאמר קלוטה כמי שהונחה דמיא א"ל אפילו תימא רבנן עד כאן לא פליגי רבנן עליה דרבי אלא לענין שבת אבל הכא משום אינטורי הוא והא קא מינטר: גמחק: א"ר נחמן אמר רבה בר אבוה לא שנו יאלא שנמחק דרך ירידה אבל נמחק דרך עלייה לא מאי טעמא מעיקרא לא למינח קאי: נשרף: אמר ר"נ אמר רבה בר אבוה לא שנו יאלא שקדם גט לדליקה אבל קדמה דליקה לגט לא מ"ט מעיקרא לשריפה קאזיל אמר רב חסדא רשויות חלוקות בגיטין א"ל רמי בר חמא לרבא מנא ליה לסבא הא א"ל מתני' היא היתה עומדת על ראש הגג וזרקו לה כיון שהגיע גט לאויר הגג הרי זו מגורשת במאי עסקינן אילימא בגג דידה וחצר דידה למה לי אויר הגג אלא בגג דידיה וחצר דידיה כי הגיע לאויר הגג מאי הוי אלא פשיטא [ח]בגג דידה וחצר דידיה אימא סיפא הוא מלמעלה והיא מלמטה וזרקו לה כיון שיצא מרשות הגג נמחק או נשרף הרי זו מגורשת ואי בגג דידה וחצר דידיה אמאי מגורשת [ט]אלא בגג דידיה וחצר דידה רישא בגג דידה וחצר דידיה סיפא בגג דידיה וחצר דידה אלא לאו [י]דאושלה מקום דחד מקום מושלי אינשי תרי מקומות לא מושלי אינשי א"ל מידי אירא דלמא הא כדאיתא והא כדאיתא רישא בגג דידה וחצר דידיה סיפא בגג דידיה וחצר דידה אמר רבא שלש מדות בגיטין הא דאמר רבי קלוטה כמי שהונחה ופליגי רבנן עליה הני מילי לענין שבת אבל הכא משום אינטורי הוא והא מינטר והא [כ]דאמר רב חסדא [ל]נעץ קנה ברשות היחיד ובראשו טרסקל וזרק ונח על גביו אפילו גבוה מאה אמה חייב לפי שרשות היחיד עולה עד לרקיע הני מילי לענין שבת אבל הכא משום אינטורי הוא [מ]והא לא מינטר והא

גמ' והא לא מינטר. אויר הגג דאתי זיקא ושדי ליה מקמי דלינח וכי לא שדיה זיקא ואירע לו דבר אחר שבא כלב וקלטו או גשמים ומקוהו אתאי קתני מגורשת מן האויר הא בעינן אויר שסופו לנוח: **בפחות מג' כו'.** אויר דמתני' בהכי עסקינן דהוי כמאן דנח והלכך קנאתו בהנחתו דכיון דהגג גבוה י' הוא הוי לה חצר המשתמרת לכל דנייח בגויה: **והא לא מינטר.** דקס"ד שהגג גבוה מחזומת החצר והיכי קתני כיון שיצא מרשות הגג מגורשת הא אין סופו לנוח אפילו לא בחת דליקה דאתי זיקא ודחי ליה חוץ למחיצות: **שהיו מחיצות התחתונות.** של חצר: **עודפות.** על מעקה של גג דכי נפיק מגג מטוח לאויר מחיצות חצר ומשום הכי בעינן עודפות דהאי דקאי בתוך מחיצות מעקה הגג וזרקו כלפי מעלה כדי שיעבור את המעקה יפול לחצר: **קלוטה.** בתוך האויר: **כמי שהונחה.** לחרן דתניא[ד] הזורק בשבת מרה"ר לרה"ר ורה"י בחמצע רבי מחייב וחכמים פוטרים: **וא"ל רבי זירא לרבי אסי כו'.** גרסי' בה כדאמי עולא אפילו תימא רבנן כו': **דרך ירידה.** כשזרקו כלפי מעלה כדי להעבירו את המעקה לא נמחק עד שהגיע לחזור ולירד: **אבל נמחק דרך עלייה.** אע"פ שיצא מאויר הגג לאויר חצר ומחיצות התחתונות עודפות: **אינה מגורשת.** דדרך סילוקו לא מיקרי נתינה אלא דרך הנחתו לבא לרשותה: **שקדם גט לדליקה.** שקדמה זריקת הגט בחצר קודם שתהא הדליקה באויר החצר: **רשויות חלוקות לגיטין.** אם השתילה הבעל מקום בחצירו לקבלת גיטה לא השתילה גגו או ביתו ולא אמרינן לא קפיד דתרי מקומות לא מושלי. משום דמייתי עלה ראיה ממתני' נקט לה הכא: **הא כדאיתא והא כדאיתא.** רישא בגג דידה וחצר דידיה ובעינן אויר הגג: **סיפא בגג דידיה וחצר דידה.** מיגרשא באויר חצר אבל אי תרוייהו דידיה ואושלה מקום אימא לך דלא קפיד: **שלש מדות בגיטין.** חלוקות מדין שאר איסורין: **הני מילי.** דפליגי רבנן: **והא דאמר רב חסדא נעץ קנה.** בחצר גבוה ממחיצת החצר: **וזרק.** מרה"ר: **ונח על גביו חייב.** דהוא לה הנחה ברה"י שאויר רה"י עולה עד לרקיע אע"ג דאויר רשות הרבים אינו למעלה מעשרה כדאמרי' במס' שבת (דף ז: מ.): **הני מילי.** דהוי כמונח לחרן לענין שבת: **אבל.** אם היה חצר של אמה וקנה נעוץ גבוה מן המחיצות אינה מגורשת שאין סופו לנוח לחרן דרמי ליה זיקא חוץ למחיצות וטעמא דגיטא משום חצר המשתמרת הוא דומיא דידה והא לא מינטר: והא

היתה עומדת בראש הגג. לרבי אושעיא דאמר לעיל אפילו היא בטבריא וחצרה בציפורי האי עומדת היינו כמי שעומדת כלומר כגון שמשתמרת כדמשני לעיל העומדת בתוך ביתה או בתוך חצרה אי נמי נקט עומדת לאשמועינן דבגג דידה מיירי שעומדת ברשותה כדמוקי לה בגמרא:

כגון שהיו מחיצות התחתונות עודפו' על העליונות. דמיד שיצא מרשות גג נכנס לרשות חצר וא"ת ומה מועיל דעודפות מ"מ כשזרקו מעל המעקה לא מנטר כנגד הגג וי"ל דכיון דשלש מחיצות עודפות חשיב משתמר ואין לחוש למחילה רביעית אי נמי כשהגג קצר וחצר רחב הרבה ועודפות המחיצות גם רביעית מצד זה ומצד זה וכנגד המעקה אינו כי אם פתח בעלמא אי נמי כשהגג עומד באמצע החצר ולא מן הצד ומחיצות החצר מוקפות לו מכל צד וא"ת דאמרינן במרובה (נ"ק דף ע.) באומר זרוק גיטתך לחצרי ותיקני לי חצרי גיטתך דאיסור שבת ואיסור גיטה באין כאחד והיכי באין כאחד והא לענין שבת מיחייב אפילו למעלה מן המחיצות עד שלא נכנס עדיין תוך המחיצות דרה"י עולה עד לרקיע ולענין קנין עד דמטי לתוך המחיצות וי"ל דמיירי כשזורק דרך פתח ולא מעל המחיצות: **כמאן** כרבי דאמר קלוטה כמי שהונחה דמיא. תימה דנקט רבי דלא מיירי אלא ברשות היחיד מקורה משום דבימא כמאן דמליא דמיא כדאמרינן בריש שבת (דף ה.) ודר"ע הוא ליה למינקט דאית ליה קלוטה כמי שהונחה דמיא אפילו ברה"ר ונראה דהשתא סלקא דעתין דטעמא דרבי לאו משום קירוי אלא משום מחילה אית ליה דכמאן דמליא דמיא ולהכי קאמר כמאן כרבי דכר"ע לא מיתוקמא מדמצרכת מחיצות המילוות עודפות ולר"ע אית ליה דכמי שהונחה דמיא אפילו ברה"ר אלא ודאי כרבי מוקמת לה ומשני אפילו תימא רבנן כו' ולפי זה יכול להיות טעמא דרבי משום קירוי כדאמרינן בשבת[ה]:

דרך עלייה אינה מגורשת מ"ט מעיקרא לא למינח קאי. ולא דמי להא דבעי רבא בפ"ק דב"מ (דף יב.) זרק ארנקי בפתח זה ונפל בפתח אחרת מהו אויר שאין סופו לנוח כמונח דמי או לא הכא דבדרך עלייה אין דומה כל כך שיהא עומד לנוח אי נמי התם בבית מקורה דומה יותר עומד לנוח: והא

מסורת הש"ס

א) [שבת ד. ל. ב"ק ע.], ב) [לעיל עז.], ג) שבת ז. ע"ש, ד) [שבת ד.], ה) [וע' תוספות שבת ה. ד"ה לא וב"ק ע. ד"ה כמאן], ו) [שבת ד. ל. ב"ק ע.], ז) [לעיל עז.], ח) [ע"ש, ד] [שבת ד.], ט) [וע' תוספות שבת ה. ד"ה לא וב"ק ע. ד"ה כמאן],

מוסף רש"י

קלוטה כמי שהונחה דמיא. החפץ הוחל וקלטו באויר של רשות הרבים כמי שהונחה בתוכו הוא ופע"ג דלא נח (שבת ד.), דאושלה מקום. בחצרו לקנות בו גנב. דאושלה, השתילה (לעיל עז:). נעץ קנה. קתמיה אין רחב ד', חזרק. מר"ה ונח על גביו, חייב. כמונח ע"ג קרקע דלא בעי הנחה על גבי מקום ד' ברה"י (שבת ז.).

עין משפט נר מצוה

כט א מיי' פ"ה מהל' גירושין הל' ג סמג עשין ל טוש"ע אה"ע סימן קלט סעיף ד:
ל ב מיי' שם הלכה ד טוש"ע שם סעיף ו:
לא ג ד מיי' שם הלכה ג טוש"ע שם סעי' ד:
לב ה ו מיי' שם טוש"ע שם סעיף ו:
לג ז ח מיי' שם טוש"ע שם סעיף ד:
לד ט מיי' שם הלכה ד טוש"ע שם סעיף ו:
לה י מיי' פי"ד מהל' שבת הלכה ח סמג לאוין פה טוש"ע א"ח סימן שמה סעיף ה:
לו כ מיי' פ"ה מהלכות גירושין הלכה ו סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סימן קלט סעיף ז:

תוספות רי"ד

שנח בקרקע: היתה עומדת על ראש הגג וכו' והא לא מינטר פי' ה) דאפילו דיקא ואמרת ליה לבראי ואמאי קתני כיון שהגיע לאויר הגג ואע"ג דלא נח אם נשרף או נמחק היא מגורשת אמר רב יהודה אמר שמואל בגג שיש לו מעקה עסקינן עולא בר מנשה משמיה דאבימי אמר הכא בפחות מג' סמוך לגג עסקינן וכל פחות מג' סמוך לגג כגג דמי: הוא מלמעלה וכו' פי' רישא בגג דידה וחצר דידיה סיפא בגג דידיה וחצר דידה: והא לא מינטר פירוש דקס"ד שהגג גבוה מחזומת החצר דאתי זיקא ושדי ליה לבראי והיכי תני כיון שיצא מרשות הגג ונמחק או נשרף קודם שינוח באויר החצר הרי זו מגורשת אמר רב יהודה אמר שמואל כגון שהיו מחיצות התחתונות עודפות על העליונות וכי נפיק מאויר הגג מיד מגיע לתוך מחיצות החצר:

ה) ל"ל פי' דאתי זיקא ושדי ליה לבראי וכו'.